

INSPIR@CJE 2025

W dniach 25 i 26 października 2025 r. w Warszawie odbywała się XIII edycja konferencji pod nazwą „INSPIR@CJE 2025”. Ponad 120 nauczycieli ze wszystkich stron kraju zjechało do stolicy, aby rozmawiać o tym co dobre, ciekawe, istotne i inspirujące w polskiej oświacie. O nauczycielach, którzy w praktyce realizują wspomniane powyżej wartości edukacyjne, w opinii organizatorów konferencji, nadal zbyt mało się mówi w szeroko rozumianej publicznej debacie, a jako środowisko pedagogiczne nadal niewystarczająco korzystamy z ich bogatych doświadczeń i eksperckiej wiedzy zawodowej.

Do konferencyjnej debaty edukacyjnej organizatorzy od wielu lat zapraszają praktyków, czyli aktywnych nauczycieli, nauczycieli konsultantów, a także nauczycieli akademickich i edukatorów funkcjonujących w organizacjach pozarządowych. Zdaniem Marcina Polaka, organizatora konferencji oraz twórcy portalu „Edunews.pl”, „INSPIR@CJE” to dynamiczne wydarzenie i wyjątkowe spotkanie ludzi z pedagogiczną pasją, innowatorów, „eduzmieniaczy”, i „superbelfrów”, którzy nie tylko myślą jak poprawić poziom edukacji w Polsce, ale robią to każdego dnia w niełatwej edukacyjnej codzienności. Spotkania nauczycieli w ramach tej konferencji to sposób na poznawanie takich sposobów pracy pedagogicznej, które jeszcze nie były praktykowane w naszych szkołach. Jest to zatem faktyczna inspiracja w zakresie przygotowania i realizacji innowacji pedagogicznych w oświacie.

W pierwszym dniu konferencji prelegenci skupiali uwagę uczestników spotkania na problematyce związanej z rolą nauczyciela w procesie nauczania. Omówiona została pozycja nauczyciela na rynku pracy, z uwzględnieniem zmian demograficznych oraz pozycji ekonomicznej osób zatrudnionych w polskich szkołach. Ponadto autorzy wystąpień zwracali uwagę na transformatywny potencjał nauczycieli w kontekście tempa i częstotliwości zmian w naszej oświacie. Omawiane były również zagadnienia związane z prestiżem zawodu nauczyciela oraz wyzwaniem, jakim musi on sprostać w dziedzinie relacji społecznych czy umiejętnej komunikacji w kontaktach z uczniami, rodzicami oraz współpracownikami i innymi uczestnikami lokalnego życia społecznego.

Podkreślono niedogodności w pracy pedagogicznej wynikające z ograniczeń i braku autonomii zawodowej, jakie wynikają z formalnych zapisów prawa oświatowego dotyczących pracy nauczyciela, a także ich niejasności i wieloznaczności, a poprzez to sprawiających trudności przy próbach ich jednoznacznej

interpretacji. Mnogość dodatkowych, nie zawsze celowych zadań nakładanych na nauczycieli w istotny sposób ogranicza ich efektywny czas, który są w stanie poświęcić swoim uczniom. Taki stan rzeczy stanowi faktyczne zaprzeczenie nośnego społecznie sloganu głoszącego, że w istocie „edukacja to relacja”.

Kolejne dwie sesje w pierwszym dniu konferencji poświęcone były różnorodnym aspektom szeroko rozumianych kompetencji cyfrowych. Prelegenci omawiali tematy związane z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w kontekście atrakcyjności, nowoczesności i innowacyjności nauczania. Zwracano uwagę na nowe możliwości technologiczne również w aspekcie istniejących realnie cyberzagrożeń. W ramach realizowanych projektów edukacyjnych omówione zostały założenia i treści dotyczące m.in. cyfrowego obywatelstwa czy efektywnego programu *Canva Education* (Canva ZPE) wykorzystywanych na lekcjach oraz w projektach edukacyjnych. Interesujące były również nowe produkty technologiczne polskiej firm elektronicznej *Photon Education*. Urządzenia *Classwise* w ocenie ich twórców i propagatorów mają ułatwiać nauczycielom pracę dydaktyczną, dając satysfakcję z nauczania, a uczniom radość z poznawania nowych treści przedmiotowych. W kontekście nowości technologicznych filozoficznie pytano o to „kto przeprowadzi uczniów przez cyfrowy ocean i jak wykorzystywana może być w praktyce »mądrość cyfrowa«”.

Inne wystąpienia poświęcone były m.in. wsparciu nauczyciela w dialogu z AI, tak aby nie próbować zastępować go w jego zawodowej roli.

Pierwszy dzień konferencji zakończył humorystyczny *stand up* edukacyjny zatytułowany *Plecak pierwszej (edu)potrzeby. Co nauczyciel XXI wieku powinien tu zmienić?*. Humorystyczne odpowiedzi przechodziły w sarkazm, który nieobcy jest naszej szkolnej rzeczywistości.

W kolejnym, niedzielnym dniu konferencji podczas pierwszej sesji tematycznej dominowały zagadnienia związane z dydaktyką i metodyką nauczania. Zaprezentowane zostały zagadnienia dotyczące „plastyczności doboru metod” w skutecznym przekazywaniu wiedzy w toku realizowanego procesu nauczania. Kolejnym ciekawym tematem było przedstawienie „matematyki w kontekście”, czyli postrzeganie i wykorzystywanie matematyki w odniesieniu do innych dziedzin, takich jak nauki przyrodnicze, informatyka czy finanse, zamiast traktowania jej jako osobnego przedmiotu. Takie ujęcie pozwala uświadomić jak matematyczne pojęcia i narzędzia są stosowane i przydatne do opisu oraz rozwiązywania problemów w różnych obszarach rzeczywistości, co podkreśla praktyczną wartość i interdyscyplinarność tej nauki.

Kolejnym interesującym tematem, stanowiącym dla mnie osobiście zupełnie *novum*, była problematyka nauczania w „trybie beta”. Idea ta może odnosić się do różnych form nauczania eksperymentalnego lub elastycznego, takich jak nauczanie hybrydowe, które łączy zajęcia stacjonarne z nauką zdalną lub indywidualne nauczanie online, które jest możliwe w uzasadnionych przypadkach. W niektórych teoriach termin ten może również oznaczać edukację domową.

Tematyka innych wystąpień dotyczyła dobrostanu nauczycieli, a w konsekwencji i uczniów oraz pośrednio ich rodziców oraz bliskiego mi zagadnienia związanej z innowacyjnością w obrębie szeroko rozumianej pedagogiki.

Ostatnia sesja konferencyjna skupiała się na problematyce z obszaru neurodydaktyki, czyli dziedziny nauki łączącej neurobiologię i pedagogikę, która zajmuje się projektowaniem strategii nauczania i uczenia się przyjaznych ludzkiemu mózgowi. Takie podejście do nauczania opiera się na badaniach zajmujących się tym, jak mózg przetwarza informacje i wykorzystuje tę wiedzę do optymalizacji procesów edukacyjnych, aby były one bardziej efektywne. Celem jest dostosowanie metod nauczania do naturalnych procesów, jakie zachodzą w mózgu, uwzględniając jego możliwości i potrzeby. W tym kontekście prelegentki używały zabawnego neologizmu, mówiąc o „mózgzmieniaczach”.

Swoistym, nieoficjalnym podsumowaniem dwudniowej konferencji było wystąpienie dyrektora Szkoły STO na warszawskim Bemowie. Ponad trzydziestoletni staż na stanowisku dyrektora pozwolił na konkretne omówienie absurdów licznych reform w polskiej oświacie, które nie tylko obserwujemy, ale przede wszystkim doświadczamy jako nauczyciele i *nolens volens* wykonawcy różnej jakości ministerialnych pomysłów pojawiających się za czasów wszystkich rządów i wszystkich ważniejszych opcji politycznych w naszym kraju.

Zakończenie konferencji stanowiło krótkie wystąpienie w imieniu organizatorów oraz zachęcenie obecnych w sali uczestników do kolejnego spotkania w przyszłym roku szkolnym.

Choć to zapewne mniej istotne, to chciałbym krótko podzielić się swoimi refleksjami jako uczestnika konferencji, w której uczestniczyłem po raz pierwszy.

Parafrazując sentencję Heraklita możemy powiedzieć, że jedyne co niezmiennie w naszej edukacji to zmiana, należałoby dodać permanentna zmiana. Ze zmianami systemowymi musimy sobie radzić, i z trudem robimy to lepiej lub gorzej. Z treści wypowiedzi uczestników konferencji wynika jasno, że ze zmianami oddolnymi na szczęście nadal chcemy się mierzyć i realizować je być może mozolnie, ale konsekwentnie, nie tylko w przyływie naszej pedagogicznej weny. Robimy to, licząc na radość i efekty w pracy naszych uczniów i naszą zawodową satysfakcję. No bo na cóż innego?

Ważne dla mnie jako nauczyciela było i to, że poruszana tu tematyka dotycząca oświaty jest aktualna i ważna, także w naszych podkarpackich szkołach na wszystkich poziomach nauczania. Nie mniej istotne jest również to, że jako nauczyciele konsultanci Podkarpackiego Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie w realizowanych przez nas szkoleniach rad pedagogicznych i warsztatach dla nauczycieli o poruszanych na tej konferencji zagadnieniach myślimy bardzo podobnie, co utwierdza mnie w przekonaniu, że jesteśmy blisko spraw ważnych dla nauczycieli, uczniów i ich rodziców. Wykorzystując tytuł warszawskiej konferencji, jako przewodniczący Podkarpackiej Akademii Innowacji Pedagogicznych chciałbym zapowiedzieć I Podkarpackie Forum Nauczycieli Innowatorów pod nazwą INNOWACJE – INSPIRACJE. Jak inspiracje to inspiracje.

Roman Zych *jest nauczycielem konsultantem w Podkarpackim Centrum Edukacji Nauczycieli przy PZPW w Rzeszowie.*
